Μνήμη της Β' Αγίας Οικουμενικής Συνόδου

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: http://www.saint.gr/1737/saint.aspx για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: N/A
Δημιουργία εγγράφου: 10/11/2026 22:41:28

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 22 Μαΐου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: N/A

Βιογραφία

Τολμά το θείον Πνεύμα μη Θεόν λέγειν,
Το παμπόνηρον πνεύμα Μακεδονίου.

Μετά την Α' Οικουμενική Σύνοδο της Νίκαιας ανεφάνησαν στην Εκκλησία και νέοι αιρετικοί, όπως οι Πνευματομάχοι ή Μακεδονιανοί, υπό τον αιρεσιάρχη Μακεδόνιο Κωνσταντινουπόλεως, οι Ημιαρειανοί, ο Απολινάριος Λαοδικείας, ο Σαβέλλιος Πτολεμαΐδος, ο Μάρκελλος Αγκύρας, ο Φωτεινός Σιρμίου, ο Ευνόμιος Κυζίκου με το διδάσκαλό του Αέτιο, ο Ευδόξιος Κωνσταντινουπόλεως, ο Παύλος Σαμοσατεύς και άλλοι που προσείλκυαν πολλούς οπαδούς.

Το χριστολογικό ζήτημα τέθηκε εξ αιτίας της αιρέσεως του Απολιναρίου Λαοδικείας. Ο Απολινάριος (390 μ.Χ.), όπως και η λεγόμενη Αλεξανδρινή Σχολή, τόνιζε πρωτίστως την ενότητα στο Πρόσωπο του Ιησού Χριστού, συχνά εις βάρος της πληρότητας του ανθρώπινου στοιχείου. Δίδασκε ότι ο Χριστός είναι Υιός του Θεού, ο οποίος είναι τέλειος Θεός και κατά την Ενανθρώπιση έλαβε μόνο σάρκα («Θεός σαρκοφόρος»), δηλαδή ανθρώπινο σώμα και άλογη ψυχή, όχι όμως και ανθρώπινο νου, γιατί αυτό θα σήμαινε την τελειότητα (ακεραιότητα) της ανθρώπινης φύσεως. Ο Απολινάριος θεωρούσε πως ο Χριστός για την σωτηρία του ανθρώπου είναι ανάγκη να είναι τέλειος Θεός. Για να είναι λοιπόν δυνατή η πλήρης ένωση στον Ένα Χριστό, δίδασκε ότι ο Λόγος του Θεού δεν έλαβε κατά την Ενανθρώπιση τέλεια ανθρώπινη φύση, αλλά μόνο το ανθρώπινο σώμα εμψυχωμένο με ζωική (άλογη) ψυχή και όχι ανθρώπινο νου. Προτιμούσε να χρησιμοποιεί τον όρο «σαρξ», όχι όμως με την βιβλική του σημασία. Επέμενε στη στενή ένωση Θεού και ανθρώπου στον Χριστό, αλλά η ανθρώπινη φύση Του δεν ήταν πλήρης. Την ένωση Λόγου και σαρκός σε μία φύση την χαρακτήριζε «ένωσιν ουσιώδη», «ένωσιν σύνθετον» και «ένωσιν φυσικήν». Η «κολοβωμένη» ανθρώπινη φύση μετά την ένωση πρέπει να θεωρηθεί ότι απορροφήθηκε και χάθηκε μέσα πιο κόλπους του Λόγου, έτσι ώστε ο Χριστός να μην είναι τέλειος άνθρωπος, αλλά μόνο τέλειος Θεός..

Οι Πνευματομάχοι ή Μακεδονιανοί αρνούνταν τη θεότητα του Αγίου Πνεύματος, θεωρώντας αυτό «κτίσμα και όχι Θεό, ούτε ομοούσιο με τον Πατέρα και τον Υιό». Κατά τον Μέγα Βασίλειο οι Πνευματομάχοι θεωρούνταν όχι μόνο ότι θεομαχούσαν κατά του Θεού και του Υιού και ότι χριστομαχούσαν, αλλά και ότι πνευματομαχούσαν..

Στη διδασκαλία του Απολιναρίου και του Μακεδονίου αντέδρασαν από πολύ νωρίς οι Πατέρες της Εκκλησίας και τον καταδίκασαν πολλές φορές. Η οριστική όμως καταδίκη της αιρετικής τους κακοδοξίας έγινε από τη Β' Οικουμενική Σύνοδο της Κωνσταντινουπόλεως το 381 μ.Χ..

Η Β' Οικουμενική Σύνοδος συνήλθε από τον Μάιο μέχρι το τέλος του Ιουλίου του 381 μ.Χ. στην Κωνσταντινούπολη, μετά από πρόσκληση του αυτοκράτορα Θεοδοσίου του Μεγάλου, προς επίλυση θεολογικών και διοικητικών προβλημάτων. Οι εκατόν πενήντα θεοφόροι Πατέρες, που συμμετείχαν σε αυτήν, προέρχονταν από περιοχές, οι οποίες πολιτικά υπάγονταν στη δικαιοδοσία του αυτοκράτορα που τους συγκάλεσε. Επρόκειτο δηλαδή περί Μεγάλης Συνόδου των Επισκόπων του Ανατολικού Ρωμαϊκού Κράτους, η δε αναγνώρισή της ως της Β' Οικουμενικής έγινε από την Δ+ Οικουμενική Σύνοδο, που συνήλθε στη Χαλκηδόνα το 451 μ.Χ., η οποία και αποδέχθηκε το Σύμβολον αυτής ως ισοδύναμο και ισόκυρο με αυτό της Νικαίας.

Η Β' Οικουμενική Σύνοδος απέκτησε μεγάλη σημασία για τον Χριστιανισμό προ πάντων διότι συμπλήρωσε το ιερό Σύμβολον της Πίστεως, αφού δογμάτισε ιδίως την Πνευματολογία της Μίας, Αγίας, Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας, ως και άλλα άρθρα της πίστεως, και έτσι αποτέλεσε ορόσημο στην ιστορία της Ορθοδόξου Εκκλησίας και μέγα σταθμό ιδίως στο δογματικό καθορισμό της αρχαίας Εκκλησίας. Η σπουδαιότητα της παρούσης Συνόδου και του Συμβόλου αυτής έγκειται κυρίως στην ολοκλήρωση του Τριαδικού δόγματος, διά της θεσπίσεως της Θεότητος και της «ἐκ τοῦ Πατρὸς» εκπορεύσεως του Πνεύματος, χωρίς τούτο να σημαίνει ότι παραθεωρείται η σημασία της διδασκαλίας αυτής περί Εκκλησίας, βαπτίσματος, αναστάσεως νεκρών και ζωής αιωνίου.

Αυτή κατά πρώτο και κύριο λόγο διετύπωσε πλατύτερα, πληρέστερα και ακριβέστερα το ιερό Σύμβολον της Νικαίας Κωνσταντινουπόλεως, το «Πιστεύω», επειδή τα μεν επτά πρώτα άρθρα συντάχθηκαν υπό της Α' Οικουμενικής Συνόδου το 325 μ.Χ., εναντίον της μεγάλης αιρέσεως του Αρειανισμού, που συντάραξε επί μακρόν την Εκκλησία, και η οποία αίρεση αρνιόταν τη Θεότητα του Δευτέρου Προσώπου της Αγίας Τριάδος, τα δε πέντε τελευταία από τη Β' Οικουμενική Σύνοδο, εναντίον της Πνευματομαχίας που αρνιόταν τη Θεότητα του Τρίτου Προσώπου της Αγίας Τριάδος και των άλλων ως άνω αιρέσεων. το ιερόν Σύμβολον της Πίστεως, το «Πιστεύω», απαγγέλεται και καθομολογείται από όλους τους Χριστιανούς ως ομολογία πίστεως, ως βαπτιστήριο και ως λειτουργικό κείμενο στη θεία λατρεία της Ορθοδόξου Εκκλησίας, η οποία αναγνωρίζει και τιμά αυτό ως έργο των δύο πρώτων Οικουμενικών Συνόδων.

Εκείνο το οποίο υπογραμμίζει ο Άγιος Γρηγόριος ο Νύσσης στη Σύνοδο είναι ότι ο Ίδιος ο Κύριος επισυνάπτει το Πνεύμα με τον Πατέρα και τον Υιό, δεδομένου ότι έχει όλα τα χαρακτηριστικά της θείας φύσεως και είναι ζωοποιόν, άγιον, αΐδιον, σοφόν, ευθές, ηγεμονικόν. Αυτή η κοινότητα των Ονομάτων αποδεικνύει ότι ουδεμία διαφορά υπάρχει στην ενέργεια μεταξύ Πατρός, Υιού και Αγίου Πνεύματος. Η ταυτότητα δε της ενέργειας αποδεικνύει το ηνωμένον της φύσεως. Ουδείς επομένως πρέπει να αρνηθεί την μία Θεότητα των Τριών Προσώπων της Αγίας Τριάδος. Γι' αυτό ο ιερός Πατέρας αναγράφει ότι «μία ἐστὶν ἡ ζωὴ ἡμῶν ἡ διὰ τῆς εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα πίστεως παραγινομένη, ἐκ μὲν τοῦ θεοῦ τῶν ὅλων πηγάζουσα, διὰ δὲ τοῦ Υἱοῦ προϊοῦσα, ἐν δὲ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι τελειουμένη». Στην ερώτηση των Πνευματομάχων πως είναι δυνατόν το Πνεύμα να είναι ισότιμο προς τον Πατέρα και τον Υιό, εφ' όσον ο Πατέρας μεν είναι Δημιουργός, δι' Υιού δε τα πάντα εδημιουργήθησαν, απαντά ότι πάντα εκτίσθησαν εν Αγίω Πνεύματι και εξαίρει το συναΐδιον και αχώριστον των Τριών Προσώπων της Αγίας Τριάδος και υπογραμμίζει ότι εκτός της κατά τάξιν και υπόστασιν διαφοράς «ἐν οὐδενὶ τὸ παρηλλαγμένον καταλαμβάνομεν».

Στο Τυπικό της Αγίας Σοφίας Θεσσαλονίκης η μνήμη της Συνόδου ετελείτο μαζί με την μνήμη της ΣΤ' Οικουμενικής Συνόδου την πρώτη Κυριακή μετά την Ύψωση του Τιμίου Σταυρού (τιμάται 14 Σεπτεμβρίου). Ως εισηγητής της διπλής αυτής εορτής και ποιητής της Ακολουθίας θεωρείται ο Συμεών Θεσσαλονίκης.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Β' Οικουμενική Σύνοδος - Άγιον Όρος, Μεγίστη Λαύρα

Σχετικά κείμενα

1. Κανόνες Β΄ Οικουμενικής Συνόδου

Σχετικές συνδέσεις

1. Αγίων Τριακοσίων δέκα οκτώ (318) Πατέρων της Α' Οικουμενικής Συνόδου
2. Μνήμη της Γ' Αγίας Οικουμενικής Συνόδου
3. Μνήμη της Δ' Οικουμενικής Συνόδου
4. Άγιοι Εκατόν εξήντα πέντε Πατέρες της Ε' Οικουμενικής Συνόδου
5. Μνήμη της ΣΤ' Οικουμενικής Συνόδου
6. Μνήμη της Ζ' Οικουμενικής Συνόδου
7. Άγιος Δονάτος επίσκοπος Ευροίας Ηπείρου
8. Όσιος Πέτρος Επίσκοπος Σεβαστείας